

UNIVERSITATEA
1 DECEMBRIE 1918
DIN ALBA IULIA

Centrul de cercetare a
Imaginarului *SPECULUM*
Alba Iulia, România

Complexul Național
Muzeal *ASTRA*, Sibiu,
România

Academia Forțelor Terestre
„Nicolae Bălcescu” din Sibiu,
România

vă invită să luați parte la conferința
cu tema:

Imagini, măști și putere: imaginarul manipulării în literatură, artă și societate
Images, Masks and Power: the Imaginary of Manipulation in Literature, Arts and Society

Loc de desfășurare: **Muzeul ASTRA, Sibiu**

Data: **22-24 mai 2026**

Prin tema Conferinței, ne propunem să încurajăm un dialog interdisciplinar legat de modul în care imaginile, discursurile și structurile simbolice funcționează ca instrumente ale puterii și ale controlului social. Tema generală, *imaginarul manipulării*, vizează investigarea mecanismelor prin care reprezentările simbolice sunt produse, puse în circulație și interiorizate, astfel încât relațiile de dominare ~~ajung~~ să fie percepute ca legitime, naturale sau inevitabile.

Reflecția teoretică pornește de la teoria instituțională a imaginarului, formulată de Cornelius Castoriadis în *L'institution imaginaire de la société* (1975), care arată că manipularea nu se exercită exclusiv prin minciună sau constrângere directă, ci prin semnificații ale imaginarului social ce structurează și reproduc ordinea socială. În completare, Gilbert Durand, în *Les structures anthropologiques de l'imaginaire* (1960), oferă o grilă de lectură a regimurilor imaginarului diurn și nocturn, permițând interpretarea manipulării fie ca deturnare a imaginarului confrunțational, fie ca exploatare a imaginarului integrator, producător de iluzii „confortabile”, care suspendă vigilența critică.

O a doua axă majoră este constituită de relația dintre putere, discurs și controlul simbolic. Prin conceptele de bioputere, guvernamentalitate și dispozitive (*Surveiller et punir*, 1975; *Histoire de la sexualité I*, 1976), Michel Foucault evidențiază faptul că formele contemporane de manipulare operează mai degrabă prin gestionarea vieților, a corpurilor și a populațiilor mai degrabă decât prin interdicție directă. Imaginarul manipulării capătă astfel forma unui panopticon interiorizat, în care controlul este exercitat prin norme, auto-disciplinare și prin producerea unui regim al adevărului care stabilește ce poate fi spus, gândit și crezut. Această perspectivă este aprofundată de Pierre Bourdieu, care, prin conceptele de habitus și violență simbolică (*Le sens pratique*, 1980), arată că manipularea cea mai eficientă este cea care nu este percepută ca atare, deoarece dominarea se reproduce atunci când subiectul dominat interiorizează structurile mentale ale dominatorului, transformând distorsiunea realității într-o formă de acceptare pasivă.

La nivel psihologic, individual și colectiv, manipularea se înscrie în tipare arhetipale profunde. Carl Gustav Jung, în analiza arhetipurilor Umbrei și a Trickster-ului (*On the Psychology of the Trickster-Figure*, 1954), oferă un cadru pentru înțelegerea figurilor manipulării ca proiecții ale Umbrei, care îngemănează anxietăți referitoare la puteri ascunse și mecanisme de control opace, în vreme ce Trickster-ul apare ca o figură centrală a inversării simbolice, ambigue, viclene, capabilă să demonteze și să reconstruiască însăși realitatea. Într-o direcție complementară, reflecțiile lui Gaston Bachelard asupra imaginii și materialității sale (*La poétique de l'espace*, 1958) permit interpretarea imaginarii manipulării ca o pervertire a funcției revelatoare a imaginii, care ajunge să camufleze, să deformeze sau să deturneze sensul.

Pornind de la aceste fundamente teoretice, sesiunea încurajează contribuții care analizează manifestările imaginarii manipulării în artă, literatură, cultură vizuală, media, spațiul socio-politic și digital. Sunt de interes, de exemplu, reflecțiile asupra literaturii distopice și anti-utopice, asupra limbajului ca instrument de control, asupra falsificării memoriei și a supravegherii, precum și analizele teatrului, ale artelor spectacolului și artelor vizuale, unde figura măștii, a marionetei, a iluziei sau a oglinzii devine centrală. De asemenea, pot fi abordate fenomene precum propaganda, fake news-ul, algoritimizarea realității, mitologiile conspiraționiste sau estetizarea manipulării, inclusiv cazuri în care manipularea devine ea însăși un act artistic sau o strategie narativă.

Direcțiile tematice menționate nu sunt limitative. Sunt încurajate și alte abordări teoretice, metodologice sau aplicative care investighează imaginarii manipulării pe paliere diferite sau din perspective interdisciplinare inovatoare.

Referințe:

Bachelard, G. (1958). *The poetics of space* (M. Jolas, Trans.). Boston, MA: Beacon Press. (Original work published 1958)

Bourdieu, P. (1980). *The logic of practice* (R. Nice, Trans.). Stanford, CA: Stanford University Press. (Original work published 1980)

Castoriadis, C. (1975). *The imaginary institution of society* (K. Blamey, Trans.). Cambridge, MA: MIT Press. (Original work published 1975)

Durand, G. (1960). *The anthropological structures of the imaginary* (M. Sankey & J. Hatten, Trans.). Brisbane: Boombana Publications. (Original work published 1960)

Foucault, M. (1975). *Discipline and punish: The birth of the prison* (A. Sheridan, Trans.). New York, NY: Vintage Books. (Original work published 1975)

Foucault, M. (1976). *The history of sexuality, Volume I: An introduction* (R. Hurley, Trans.). New York, NY: Pantheon Books. (Original work published 1976)

Jung, C. G. (1954). On the psychology of the trickster-figure. In *The archetypes and the collective unconscious* (Collected Works of C. G. Jung, Vol. 9, Part I, pp. 255–272). Princeton, NJ: Princeton University Press.

CERINȚE: Cei care doresc să prezinte o lucrare (prezentare care să nu depășească 25 minute) sunt invitați să trimită **formularul de înscriere**, prin e-mail, până la **10 aprilie 2026**. Veți fi înștiințați prin e-mail dacă rezumatul dumneavoastră a fost acceptat sau nu până la **15 aprilie 2026**. Lucrările vor fi redactate cu precădere în limba engleză dar și în limbile franceză, română, spaniolă etc. Comitetul de revizori și Comitetul științific al revistei „Incursiuni în imaginar” va analiza lucrările în vederea publicării. Selecția lucrărilor va fi riguroasă, acestea trecând printr-un dublu *blind review* și prin sistemul antiplagiat. Lucrările selecționate vor fi publicate în revista, „Incursiuni în imaginar” din Alba Iulia, indexată BDI (Erih+, EBSCO, MLA, CEEOL, DOAJ, Index Copernicus).

Rezumatele vor fi expediate pe adresa: gabrielachiciudean@gmail.com

Taxa de participare – 150 lei va fi achitată la sosirea în Sibiu sau virată în contul:

Plata în RON:

Detalii cont:

Asociația Pro Universitatea 1 Decembrie 1918 din Alba Iulia

Alba Iulia, str. Unirii, nr. 15-17, Corp C,

Alba, Romania

Cod fiscal 33887538

Banca Comerciala Romana - BCR, Sucursala Alba,

IBAN RO45RNCB0003145211750001

A se specifica: Taxă participare Conferința Speculum

Comitetul de organizare :

Gabriela CHICIUDEAN, Andra URSA, Maria MUREȘAN, Lucian Vasile BÂGIU, Cristina Matilda VĂNOAGĂ, Rebeca MARCHEDON, Alexandru Bogdan PÂRLIȚEANU, Valentin TODESCU, Cosmina CĂDAN (1 Decembrie 1918 University, Romania); Alexandra GRUIAN (Muzeul ASTRA, Sibiu), Corina MITRULESCU (Academia Forțelor Terestre Nicolae Bălcescu din Sibiu)

Atenție! – Lucrările Conferinței se vor desfășura fizic, cu excepția participanților internaționali